

Malíř Podešva a letecké snímkování

Akademický malíř František Podešva (1893–1979) se původně vyučil houslařem u Josefa Lídla na Zelném trhu v Brně. V letech 1912–1915 studoval na pražské Akademii výtvarných umění.

Asi málokdo ale ví, že byl po dobu své vojenské služby v armádě Rakousko-Uherska nasazen jako tzv. fliegerbildauswerter – maper (vyhodnocovač snímků). Zde zřejmě Podešvův výtvarný talent napomohl jeho přidělení k této válečné odbornosti.

FLIEGERBILDAUSWERTER

Jeho úkolem bylo z leteckých snímků skládat a překreslovat mapy pro vojenské účely. V „rýsovně“ zakreslil souřadnice, doplnit popis lidských sídel, přírodních prvků – řek, lesů a hlavně strategických objektů nepřátel.

Na snímku vpravo je tento popis: Lager?, Ljubaništa a nějaké linie. Na tyto snímky jsem narazil v soukromém fotoalbu Františka Podešvy při skenování snímků pro chystanou publikaci o jeho životě a díle. Ihned mne upoutaly.

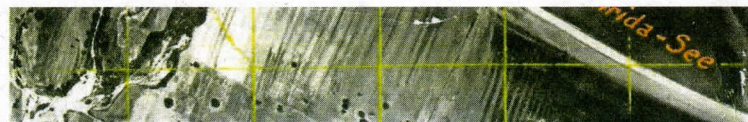
V počátcích létání se snímkování z letadla začalo využívat i ve vojenství – k tomu přispěl velký pokrok v letecké

technice a ve vývoji fotoaparátů a filmových materiálů během 1. světové války. Kamery byly pro tento účel na velký

NAD MAPOU. Podešva jako „Fliegerbildauswerter“ v Albánii v roce 1918.

formát negativu 18 x 24 až 30 x 40 cm, a to kvůli zachycení co nejvíce detailů, citlivý materiál je povětšinou skleněná deska. Formáty se užívaly i menší, podložka však nebyla skleněná, ale ohebná celuloidová, později bezpečnější, méně hořlavá triacetátová. Takový film byl určen do tzv. „špiónážních“ kamer nebo pro za-

POPSANÝ SNÍMEK. Letecký snímek se zakreslenými objekty.

Snímky: archiv MUDr. Petra Šrámka

chycování průběhu leteckých soubojů filmovou kamerou na 35mm a později, ve 2. světové válce, na 16mm film. Těmto kamerám se říkalo „fotokulometry“, piloti je měli namontovány ve stíhačkách a sloužily k pozdějšímu rozboru akce při vzdušných soubojích.

Zpět k malíři. Muzeum regionu Valaško v součas-

nosti spolupracuje na přípravě monografie o Františku Podešvovi. Do ní bylo ze sbírek muzea vybráno několik obrazů tohoto významného valašského malíře, jehož kreslířské nadání se uplatnilo za 1. světové války na bojištích v Haliči a Albánii.

Milan Ošťádal, fotograf, Muzeum regionu Valaško